

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННПБ ЗУНУ

Налія КУЛЬЧИШКА

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Фіскальні технології антикризового управління економікою»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150		2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150		2

Чортків – ЗУНУ
2024

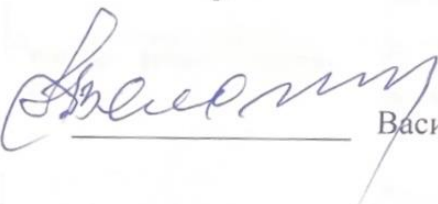
Робочу програму склала к.е.н., доцент Мар'яна ПОЛЯК-СВЕРГУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 3 від 7.10.24 р.)

Завідувач кафедри Людмила ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (протокол № 2 від 9.10.24 р.)

Керівник групи
забезпечення спеціальності Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОПП Василь ДЕМ'ЯНИШИН

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фіскальні технології антикризового управління економікою»

1.Опис навчальної дисципліни

«Фіскальні технології антикризового управління економікою»

Дисципліна – «Фіскальні технології антикризового управління економікою»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова дисципліна Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність - 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 2 Заочна – 2
Кількість змістовних модулів – 2	Освітньо-професійна програма - Фінанси, банківська справа та страхування	Лекції: денна – 32 год. заочна – 8 год. Практичні заняття: денна – 14 год. заочна – 4 год.
Загальна кількість годин – 150 год.	Ступінь вищої освіти - магістр	Самостійна робота: денна – 93 год. заочна – 138 год. Тренінг – 6 год. Індивідуальна робота денна – 5 год.
Тижневих годин – 10 аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю: екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Фіскальні технології антикризового управління економікою»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Фіскальні технології антикризового управління економікою» сприяє поглибленню знань в сфері управління економічними циклами та подолання криз. Дає змогу отримати теоретичні та практичні навички щодо побудови ефективних моделей фіскальної політики в сфері антициклічного регулювання економіки. Формує професійні компетенції в сфері організації та розроблення фіскальних стратегій управління соціально-економічними кризами.

Курс «Фіскальні технології антикризового управління економікою» охоплює методологічні засади сутності понять «економічний цикл», «криза», «стратегія», «фіскальна політика», дослідження моделей та видів фіскальної політики, методики застосування фіскальних інструментів антикризового регулювання економіки.

Предметом вивчення дисципліни є методи, прийоми та технології, що дозволяють успішно розв'язувати кризові ситуації в сучасних умовах.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення дисципліни «Фіскальні технології антикризового управління економікою» студенти повинні оволодіти знаннями антикризового регулювання економіки; творчо переосмислити закордонний досвід антикризового управління; звернути увагу на головні проблеми антикризового управління; освоїти комплекс знань, які допоможуть бачити проблеми та кризові ситуації в різних ракурсах і поєднаннях.

Завдання вивчення дисципліни полягають у тому, щоб ознайомити студентів із головними методологічними та методичними питаннями антикризового менеджменту, світовим досвідом та сучасним станом антикризового управління в Україні.

Завдання проведення лекцій полягає у викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань методології антикризового управління, звертаючи головну увагу на необхідність її використання в практичній фаховій діяльності.

Мета проведення практичних занять полягає в тому, щоб виробити у студентів практичні навички антикризового управління з метою їх використання в управлінській діяльності.

Завдання проведення практичних занять:

- засвоїти типові алгоритми антикризового управління;
- навчитися розпізнавати кризові явища, прогнозувати наслідки їхнього розвитку, визначати можливості запобігати кризі, забезпечувати функціонування підприємства в умовах кризи;
- глибоко засвоїти та закріпити знання одержані на лекціях.

3. Програма навчальної дисципліни

«Фіскальні технології антикризового управління економікою»

Змістовний модуль 1. Фіскальні технології антикризового регулювання та методи їхнього управління

Тема 1. Основні характеристики економічних циклів: типи, етапи та фактори виникнення

Сутність економічного циклу. Характерні риси циклічності. Типи економічних циклів.

Сутність економічного циклу та його фази. Види циклів. Передумови та причини виникнення циклів. Фази розвитку. Етапи дослідження природи виникнення економічних циклів.

Література: 1, 4, 7, 10, 22.

Тема 2. Економічна криза: визначення, методи та підходи до її управління

Сутність поняття “криза” та тенденції існування. Види криз та її основна мета в економіці. Фінансові, технологічні та політичні кризи регулювання. Методи та способи управління кризою в економіці. Причини виникнення. Різновиди циклів антикризового регулювання економіки. Причини економічних циклів і криз. Кризові ситуації в управлінні. Позитивні і негативні наслідки криз.

Література: 1, 5, 8, 14, 25

Тема 3. Механізми та технології антикризового управління економікою

Суть антикризове регулювання економіки. Механізм антикризового регулювання економіки. Основні моделі регулювання економіки. Суб'єкти антикризового регулювання економіки. Цілі антикризового регулювання. Методи антикризового регулювання економіки. Моделі та принципи антикризового регулювання економіки.

Література: 1, 2, 3, 11, 18, 22.

Тема 4. Фіскальна політика: види, типи та моделі.

Характеристика поняття фіскальна політика. Напрямки використання фіскальної політики. Проведення фіскальної політики в Україні. Основні цілі та заходи держави для досягнення їх. Інструменти державного регулювання економіки. Види фіскальної політики. Стимулююча фіскальна політика. Дискреційна фіскальна політика. Недискреційна фіскальна політика. Суть автоматичних стабілізаторів. Фіскальна і монетарна політика в класичній і кейнсіанських моделях.

Література: 2, 4, 7, 15, 18, 24

Змістовний модуль 2. Методика побудови фіскальної технології антикризового регулювання економіки

Тема 5. Фіскальна політика як засіб антикризового управління економікою.

Фіскальна політика як інструмент регулювання економіки. Важелі реалізації механізму фіскального регулювання. Складові фіскальної політики. Прямі та непрямі методи державного регулювання. Основні чинники формування та реалізації механізму фіскального регулювання. Антикризове фінансове регулювання. Основні підходи до антикризового фіскального регулювання. Антикризове фінансове регулювання соціально — економічних процесів на рівні держави.

Література: 1, 2, 5, 9, 13, 14, 24

Тема 6. Сутність та особливості ліберальної моделі фіскальної політики

Суть та особливості ліберальної моделі. Головні принципи соціального забезпечення. Консервативна модель. Вплив ліберальної моделі на економічну кон'юнктуру ринку. Світовий досвід застосування ліберальної моделі.

Література: 4, 7, 13, 16, 20.

Тема 7. Сутність та особливості соціально орієнтованої (патерналістської) моделі фіскальної політики.

Антициклічне регулювання економіки. Фіскальна політика. Соціально орієнтована фіскальна політика. Ліберальна фіскальна політика. Дискреційні та недискреційні фіскальні інструменти, ВВП, державний борг, доходи уряду, видатки уряду.

Література: 3, 6, 11, 18, 22.

Тема 8. Квazăфіскальна антициклічна політика

Моделі, типи і види фіскальної політики. Фіскальна політика. Суть квazăфіскальна політика. Квazăфіскальний дефіцит. Квazăфіскальні операції. Проциклічна фіскальна політика

Література: 10, 11, 12, 14

Тема 9. Методика побудови фіскальних технологій антикризового управління економікою

Антикризова економічна політика держави. Антикризові заходи фіскальної політики держави. Бюджетний дефіцит. Антикризова бюджетна політика у короткостроковому періоді. Антикризова бюджетна політика у довгостроковому періоді.

Література: 12, 17, 23, 25 .

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Фіскальні технології антикризового управління економікою»
(денна форма навчання)**

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Фіскальні технології антикризового регулювання економіки та методи їхнього управління						
Тема 1. Основні характеристики економічних циклів: типи, етапи та фактори виникнення	2	2	10	1	3	Усне опитування, тестові завдання
Тема 2. Економічна криза: визначення, методи та підходи до її управління	2		10			
Тема 3. Механізми та технології антикризового управління економікою	4	2	10			
Тема 4. Фіскальна політика: види, типи та моделі	4	2	10	1		Усне опитування, тестові завдання
Змістовий модуль 2. Методика побудови фіскальної технології антикризового регулювання економіки						
Тема 5. Фіскальна політика як інструмент антикризового управління економікою	4	2	10	1	3	Усне опитування, тестові завдання
Тема 6. Сутність та особливості ліберальної моделі фіскальної політики	4		10			
Тема 7. Сутність та особливості соціально орієнтованої (патерналістської) моделі фіскальної політики.	4	2	11	1		
Тема 8. Квазіфіскальна антициклічна політика	4	2	11			
Тема 9. Методика побудови фіскальних технологій антикризового управління економікою	4	2	11	1		Заліковий модуль по темах 1-9
Разом	32	14	93	5	6	Екзамен

**Структура залікового кредиту з дисципліни
«Фіскальні технології антикризового управління економікою»
(заочна форма навчання)**

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.					
<i>Фіскальні технології антикризового регулювання економіки та способи управління нею</i>					
Тема 1. Основні характеристики економічних циклів: типи, етапи та фактори виникнення	0.5	–	15		
Тема 2. Економічна криза: визначення, методи та підходи до її управління	0.5	–	15		
Тема 3. Механізми та технології антикризового управління економікою	1	1	16		Доповіді, обговорення
Тема 4. Фіскальна політика: види, типи та моделі	1	1	15		Тестові завдання
Змістовий модуль 2. Методика побудови фіскальної технології антикризового регулювання економіки					
Тема 5. Фіскальна політика як інструмент антикризового управління економікою	1	1	16		Доповіді, обговорення
Тема 6. Сутність та особливості ліберальної моделі фіскальної політики	1	–	16		
Тема 7. Сутність та особливості соціально орієнтованої (патерналістської) моделі фіскальної політики.	1	1	15		Тестові завдання
Тема 8. Квазіфіскальна антициклічна політика	1	–	15		
Тема 9. Методика побудови фіскальних технологій антикризового управління економікою	1	–	15		
Разом	8	4	138		Екзамен

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1

Тема: Основні характеристики економічних циклів: типи, етапи та фактори виникнення

Мета: Оволодіти теоретичними основами, видати та етапами економічного циклу

Питання для обговорення:

1. Сутність економічного циклу.
2. Економічний цикл та його фази.
3. Види економічних циклів.
4. Етапи дослідження природи економічних циклів.

Література: 1, 4, 7, 10, 22.

Тема: Економічна криза: визначення, методи та підходи до її управління

Мета: Освоїти механізм управління економічними кризами.

Питання для обговорення:

1. Сутність кризи та тенденції її існування.
2. Види криз.
3. Методи та способи управління кризами в економіці.
4. Різновиди циклів антикризового регулювання економіки.
5. Кризові ситуації в управлінні.

Література: 1, 5, 8, 14, 25

Практичне заняття 2

Тема: Механізми та технології антикризового управління економікою

Мета: Розглянути стратегії антикризового регулювання економіки та механізм регулювання.

Питання для обговорення:

1. Антикризове регулювання економіки.
2. Основні моделі та принципи регулювання економіки.
3. Методи антикризового регулювання економіки.

Література: 1, 2, 3, 11, 18, 22

Практичне заняття 3

Тема: Фіскальна політика: види, типи та моделі

Мета: Розглянути види та моделі фіскальної політики

Питання для обговорення:

1. Значення поняття фіскальна політика та напрямки її використання.
2. Види фіскальної політики.
3. Особливості формування автоматичних стабілізаторів.
4. Фіскальна і монетарна політика в класичній і неокласичній моделях.

Література: 2, 4, 7, 15, 18, 24

Практичне заняття 4

Тема: Фіскальна політика як засіб антикризового управління економікою

Мета: Визначити яку роль відіграє фіскальна політика як інструмент державного регулювання економіки.

Питання для обговорення:

1. Фіскальна політика як інструмент регулювання економіки.
2. Прямі та непрямі методи державного регулювання економіки.
3. Основні чинники формування та реалізації механізму фіскального регулювання.
4. Антикризове фінансове регулювання соціально — економічних процесів на рівні держави.

Література: 1, 2, 5, 9, 13, 14, 24

Тема: Сутність та особливості ліберальної моделі фіскальної політики

Мета: Визначити вплив ліберальної моделі на економічну кон'юктуру ринку

Питання для обговорення:

1. Суть та особливості ліберальної моделі.
2. Консервативна модель
3. Вплив ліберальної моделі на економічну кон'юнктуру ринку.
4. Світовий досвід застосування ліберальної моделі.

Література: 4, 7, 13, 16, 20.

Практичне заняття 5

Тема. Сутність та особливості соціально орієнтованої (патерналістської) моделі фіскальної політики.

Мета: Визначити сутність соціально орієнтованої (патерналістської) моделі фіскальної політики.

Питання для обговорення:

1. Антициклічне регулювання економіки.
2. Дискреційні та недискреційні фіскальні інструменти
3. Соціально орієнтована фіскальна політика
4. Ліберальна фіскальна політика.

Література: 3, 6, 11, 18, 22.

Практичне заняття 6

Тема: Квазіфіскальна антициклічна політика

Мета: Вивчити особливості квазіфіскальної політики в антициклічному регулюванні економіки.

Питання для обговорення:

1. Моделі, типи і види фіскальної політики.
2. Суть квазіфіскальної політики.
3. Квазіфіскальний дефіцит та квазіфіскальні операції.
4. Проциклічна фіскальна політика.

Література: 10, 11, 12, 14

Практичне заняття 7

Тема: Методика побудови фіскальних технологій антикризового управління економікою

Мета: Розглянути порядок побудови фіскальної стратегії антикризового регулювання економіки

Питання для обговорення:

1. Антикризова економічна політика держави.
2. Антикризові заходи фіскальної політики держави.
3. Антикризова бюджетна політика у короткостроковому періоді.
4. Антикризова бюджетна політика у довгостроковому періоді.

Література: 12, 17, 23, 25

6. Тренінг з дисципліни

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення з метою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина. Кожен студент отримує роздатковий матеріал (вихідні дані) для розв'язку практичного завдання.
3. Практична частина реалізовується шляхом розв'язування практичного завдання, що включає в себе:

Аналіз економічної ситуації: Учасники тренінгу оцінюють поточний стан економіки або конкретного підприємства. Визначають ключові проблеми, пов'язані з кризовими явищами, такими як рецесія, інфляція, бюджетний дефіцит тощо.

Розробка фіскальної стратегії: Студенти пропонують стратегії антикризового фіскального регулювання, які включають заходи для стимулювання економіки, зменшення податкового навантаження або перерозподілу бюджетних витрат.

Оцінка впливу фіскальних заходів: Учасники аналізують, як запропоновані стратегії вплинуть на економічні показники, такі як ВВП, рівень безробіття, державний борг та стабільність бюджету.

Моделювання можливих сценаріїв: Студенти створюють можливі сценарії розвитку економіки в залежності від вибору різних фіскальних стратегій, з урахуванням зовнішніх факторів (зовнішньоекономічна кон'юнктура, зміна цін на енергоресурси тощо).

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття та оцінювання результатів виконання практичного завдання максимально у 100 балів.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

-80% - підготовка презентації;

-20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика презентацій:

1. Основи фіскальної політики в антикризовому управлінні
2. Роль державного бюджету в антикризовому регулюванні економіки
3. Види фіскальних стратегій в умовах кризи
4. Фіскальні інструменти в антикризовому управлінні
5. Оподаткування як засіб антикризового регулювання
6. Бюджетні витрати та їх вплив на економічне зростання під час кризи
7. Державний борг і його роль в антикризовій політиці
8. Вплив державного боргу на економічну стабільність
9. Управління державним боргом у кризовий період
10. Податкові стратегії для подолання економічних криз
11. Роль податкових пільг та знижок у підтримці бізнесу
12. Податкова реформа як інструмент стабілізації економіки
13. Антикризові бюджетні стратегії
14. Скорочення бюджетних витрат в умовах кризи
15. Оптимізація державних інвестицій для стимулювання економіки
16. Міжнародний досвід фіскальних стратегій антикризового управління
17. Досвід країн ЄС та США у проведенні антикризової фіскальної політики
18. Міжнародні програми підтримки та їх вплив на національну економіку
19. Фіскальні заходи для підтримки соціальної сфери в умовах кризи
20. Програми соціального захисту та їх фінансування в кризовий період
21. Стратегічні напрямки фінансування охорони здоров'я та освіти під час кризи
22. Прогнозування та оцінка ефективності фіскальних стратегій
23. Методи оцінки фіскальних заходів у антикризовому управлінні
24. Ризики та виклики реалізації фіскальних стратегій
25. Децентралізація фіскальної політики в умовах кризи
26. Роль регіональних бюджетів у антикризовому управлінні
27. Вплив децентралізації на ефективність фіскальної політики
28. Стабілізаційні фонди та їх роль у фіскальних стратегіях
29. Роль стабілізаційних та резервних фондів у антикризовому управлінні
30. Фінансова підтримка секторів економіки в умовах кризи

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальні технології антикризового управління економікою» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- проблемні питання;
- тестові завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- написання тез;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- реферати, есе;
- тренінг;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фіскальні стратегії антикризового управління економікою» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за поточне опитування	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-9 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється практичне завдання макс. 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача. 2 – макс. 25 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-9
2.	Проекційний екран	1-9
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-9
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-9
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-9
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-9
7	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office. Браузери доступу до Internet: Edge, Chrome, Firefox версії 116.0 і вище. НМКД на платформі Moodle.	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Василик, О. Д., Павлюк, К. В. Державні фінанси України: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 432 с.
2. Грушко, А. І. Роль фіскальної політики у подоланні економічних криз. *Економічний часопис*. 2021. № 2. С. 47-55.
3. Губська, І. О. Фіскальні стратегії в умовах економічної нестабільності. *Фінанси України*. 2020. № 7. С. 35-44.
4. Долішній, М. І. Антикризове управління: теорія і практика. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 352 с.
5. Дубина М., Попело О., Тарасенко О. Інституційні трансформації фінансової системи України в умовах розвитку цифрової економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. С. 91-110.
6. Дурман М.О., Дурман О.Л. Сутність антикризового управління та принципи його здійснення. *Вісник ХНТУ*. № 1(76). 2021. С.152-161
7. Савлук, М. І., Колосова, В. П., Мороз, А. М. Фінанси: підручник. Київ: КНЕУ. 2020. 498 с.
8. Петрук І. П. Теоретичні основи антикризового управління регіоном. Розвиток фінансово-економічного становища на різних рівнях управління: підприємство, регіон, держава: *матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції* (м. Дніпро, 18 квітня 2020 р.). Дніпро: НО «Перспектива», 2020. С. 70–73.
9. Поляк-Свергун М.М. Проблематика формування та здійснення фіскальної політики. Збірник наукових матеріалів LXXIX міжнародної науково-практичної - інтернет конференції «Актуальні питання розвитку науки та техніки» 2022. С. 129-131.
10. Поляк-Свергун М.М. Діджиталізація та фінансові технології фіскального адміністрування в умовах воєнного стану. *Успіхи і досягнення у науці*. Том 2. 2024. № 3(3) С.194-208.
11. Поляк-Свергун М.М. Дерманська Л.В. Фіскальна політика та її вплив на економічне зростання. *Наукові перспективи*. № 9(51). 2024р. С.744-753
12. Поляк — Свергун М.М. Бюджет держави, його місце і роль в перерозподільчих відносинах у суспільстві. *Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції*. 2022. С. 105-112.
13. Поляк – Свергун М.М. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Трансформація суспільних відносин: глобальні виклики, економічні проблеми та стратегії адаптації: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької*. Чортків : ЗУНУ, 2024. С.515-523
14. Поляк- Свергун. Проблеми податкової системи в умовах воєнного часу М.М.

Суспільство в умовах емерджентного розвитку: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків : ЗУНУ. 2023. С.274-286

15. Поляк-Свергун М.М. Виклики та стратегії подолання корупції в сфері державних фінансів. VI Міжнародна наукова конференція. *Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень*. 2024 р. С. 24-27

16. Поляк-Свергун М.М. Фінансові посередники на ринку банківських послуг. Науково-теоретична конференція. *Сучасні відкриття сучасної науки: досвід, підходи та інновації*. 2023. С. 35-37.

17. Поляк-Свергун М.М. Діяльність Міністерства фінансів України та НБУ в сфері підтримання економічного зростання. XX Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації*. Тернопіль, 2023. С. 532-535.

18. Поляк-Свергун М.М. Підвищення ролі фінансів в умовах переходу до ринкових відносин. Матеріали IV Міжнародної наукової та практичної конференції, Лондон, Великобританія. *Наука і інновації сучасного світу*. 2022. С. 671-674.

19. Поляк-Свергун М.М. Автоматизація процесів фіскального адміністрування з використанням технологій блокчейн та штучного інтелекту. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 3, No.5, 2024. С. 12-18

20. Поляк-Свергун М.М. Вплив фіскальної політики на стабілізацію економічних процесів. За матеріалами міжнародно-науково практичної конференції. *Scientific Research: Modern Innovations and Future Perspectives*. 2024. С. 51-53

21. Поляк-Свергун М.М. Комплексна оцінка податкової та бюджетної політики як складової фіскальної політики. Міжнародний науковий журнал. *Грааль науки*. № 44. 2024. С. 267-269.

22. Поляк-Свергун М.М. Фіскальна політика як інструмент антикризового управління. За матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції. *Modern philological research in the context of intercultural communication*. 2024 р. С. 42-46

23. Таран О.І. «Теоретичні основи фіскальної політики в умовах кризового управління економікою». *Вісник економічної науки України*. 2020. № 2. С. 45-56.

24. Тимошенко Л.А. Тенденції розвитку фіскальної політики в антикризовому управлінні. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2021. № 7. С. 88-97

25. Черниш, Н. В. Державний борг та його вплив на економічну стабільність. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 216 с.

26. Arestis P., Sawyer M. The role of fiscal and monetary policies in stabilizing the economy. *Journal of Economic Issues*. 2021. Vol. 55, No. 3. P. 701–724. DOI: 10.1080/00213624.2021.1961054.

27. Begg I., Smith R. Crisis management and the role of government interventions in economic recovery. *Public Policy Review*. 2020. Vol. 16, No. 2. P. 145–164. DOI: 10.2139/ssrn.3532046.

28. Khan M. S., Kumar S. Crisis regulation mechanisms: Analyzing government responses to economic downturns. *Journal of Financial Stability*. 2022. Vol. 58. P. 100924. DOI: 10.1016/j.jfs.2022.100924.

29. Rodrik D. Economics after the crisis: A new approach to economic regulation. *Global Policy*. 2020. Vol. 11, No. 1. P. 5–13. DOI: 10.1111/1758-5899.12755.

30. Stiglitz J. E. The crisis of capitalism: Reflections on the economic crisis and its solutions. *Review of Social Economy*. 2021. Vol. 79, No. 4. P. 450–469. DOI: 10.1080/00346764.2021.1951539.

31. Friedman M. The role of fiscal policy in stabilizing the economy: A critical assessment. *Journal of Economic Perspectives*. 2020. Vol. 34, No. 4. P. 67–82. DOI: 10.1257/jep.34.4.67.

32. Holmes J., Sun Y. Fiscal policy instruments and their impact on economic growth. *Journal of Economic Policy Reform*. 2021. Vol. 24, No. 2. P. 110–123. DOI: 10.1080/17487870.2021.1873756.

33. Keynes J. M. *The General Theory of Employment, Interest, and Money*. Cambridge: Cambridge University Press, 2022. DOI: 10.1017/9781108564331.

34. Mankiw N. G. Principles of Economics. 9th ed. Boston: Cengage Learning, 2023. DOI: 10.1007/978-3-319-66339-9_14.
35. Taylor J. B. Discretionary fiscal policy: Theory and practice. *Journal of Policy Modeling*. 2020. Vol. 42, No. 3. P. 486–503. DOI: 10.1016/j.jpolmod.2020.01.004.